

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುಃಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಚತುಃಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಲಕ್ಷ್ಮಣಸೀತಾಸಹಿತಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ಪ್ರಯಾಗೇ
ಗಂಗಾಯಮುನಾಸಂಗಮಸನ್ನಿಧೌ ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮೇ ಗಮನಂ ಮುನಿನಾ
ತಸ್ಯಾತಿಥ್ಯಕರಣಂ ಚಿತ್ರಕೂಟೇಽವಸ್ಥಾತುಂ ತಸ್ಮೈ ಸಮ್ಮತಿದಾನಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ
ಮಹತ್ತಾಯಾಃ ಶೋಭಾಯಾಶ್ಚ ವರ್ಣನಂ

ತೇ ತು ತಸ್ಮಿನ್ ಮಹಾವೃಕ್ಷೇ ಉಷಿತ್ವಾ ರಜನೀಂ ಶುಭಾಂ |
ವಿಮಲೇಽಭ್ಯುದಿತೇ ಸೂರ್ಯೇ ತಸ್ಮಾದ್ ದೇಶಾತ್ ಪ್ರತಸ್ಥಿರೇ || 2.54.1 ||

ಯತ್ರ ಭಾಗೀರಥೀಂ ಗಂಗಾಂ ಯಮುನಾಭಿಪ್ರವರ್ತತೇ |
ಜಗ್ಮುಸ್ತಂ ದೇಶಮುದ್ದಿಶ್ಯ ವಿಗಾಹ್ಯ ಸುಮಹದ್ ವನಂ || 2.54.2 ||

ತೇ ಭೂಮಿಭಾಗಾನ್ ವಿವಿಧಾನ್ ದೇಶಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಮನೋಹರಾನ್ |
ಅದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಾನ್ ಪಶ್ಯಂತಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಯಶಸ್ವಿನಃ || 2.54.3 ||

ಯಥಾ ಕ್ಷೇಮೇಣ ಸಂಪಶ್ಯನ್ ಪುಷ್ಪಿತಾನ್ ವಿವಿಧಾನ್ ದ್ರುಮಾನ್ |
ನಿರ್ವೃತ್ತಮಾತ್ರೇ ದಿವಸೇ ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಮಬ್ರವೀತ್ || 2.54.4 ||

ಪ್ರಯಾಗಮಭಿತಃ ಪಶ್ಯ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಧೂಮಮುತ್ತಮಂ |
ಅಗ್ನೇರ್ಭಗವತಃ ಕೇತುಂ ಮನ್ಯೇ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಮುನಿಃ || 2.54.5 ||

ನೂನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ ಸ್ಮ ಸಂಭೇದಂ ಗಂಗಾಯಮುನಯೋರ್ವಯಂ |
ತಥಾಹಿ ಶ್ರೂಯತೇ ಶಬ್ದೋ ವಾರಿಣೋರ್ವಾರಿಘರ್ಷಜಃ || 2.54.6 ||

ದಾರೂಣಿ ಪರಿಭಿನ್ನಾನಿ ವನಜೈರುಪಜೀವಿಭಿಃ |
ಛಿನ್ನಾಶ್ವಾಪ್ಯಾಶ್ರಮೇ ಚೈತೇ ದೃಶ್ಯಂತೇ ವಿವಿಧಾ ದ್ರುಮಾಃ || 2.54.7 ||

ಧನ್ವಿನೌ ತೌ ಸುಖಂ ಗತ್ವಾ ಲಂಬಮಾನೇ ದಿವಾಕರೇ |
ಗಂಗಾಯಮುನಯೋಃ ಸಂಧೌ ಪ್ರಾಪತುರ್ನಿಲಯಂ ಮುನೇಃ || 2.54.8 ||

ರಾಮಸ್ತ್ವಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ತ್ರಾಸಯನ್ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಣಃ |
ಗತ್ವಾ ಮುಹೂರ್ತಮಧ್ವಾನಂ ಭರದ್ವಾಜಮುಪಾಗಮತ್ || 2.54.9 ||

ತತಸ್ತ್ವಾಶ್ರಮಮಾಸಾದ್ಯ ಮುನೇರ್ದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಿಣೌ |
ಸೀತಯಾನುಗತೌ ವೀರೌ ದೂರಾದೇವಾವತಸ್ಥತುಃ || 2.54.10 ||

ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಮೃಷಿಂ ಶಿಷ್ಯಗಣೈರ್ವೃತಂ |
ಸಂಶಿತವ್ರತಮೇಕಾಗ್ರಂ ತಪಸಾ ಲಬ್ಧಚಕ್ಷುಷಂ || 2.54.11 ||

ಹುತಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಮಹಾಭಾಗಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ರಾಮಃ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ಸಾರ್ಧಂ ಸೀತಯಾ ಚಾಭ್ಯವಾದಯತ್ || 2.54.12 ||

ನ್ಯವೇದಯತ ಚಾತ್ಮಾನಂ ತಸ್ಮೈ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ |
ಪುತ್ರೌ ದಶರಥಸ್ಯಾವಾಂ ಭಗವನ್ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೌ || 2.54.13 ||

ಭಾರ್ಯಾ ಮಮೇಯಂ ಕಲ್ಯಾಣೀ ವೈದೇಹೀ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ಮಾಂ ಚಾನುಯಾತಾ ವಿಜನಂ ತಪೋವನಮನಿಂದಿತಾ || 2.54.14 ||

ಪಿತ್ರಾ ಪ್ರವ್ರಾಜ್ಯಮಾನಂ ಮಾಂ ಸೌಮಿತ್ರಿರನುಜಃ ಪ್ರಿಯಃ |
ಅಯಮನ್ವಗಮದ್ ಭ್ರಾತಾ ವನಮೇವ ಧೃತವ್ರತಃ || 2.54.15 ||

ಪಿತ್ರಾ ನಿಯುಕ್ತಾ ಭಗವನ್ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಸ್ತಪೋವನಂ |
ಧರ್ಮಮೇವಾಚರಿಷ್ಯಾಮಸ್ತತ್ರ ಮೂಲಫಲಾಶನಾಃ || 2.54.16 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಜಪುತ್ರಸ್ಯ ಧೀಮತಃ |
ಉಪಾನಯತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಗಾಮರ್ಘ್ಯಮುದಕಂ ತತಃ || 2.54.17 ||

ನಾನಾವಿಧಾನನ್ನರಸಾನ್ ವನ್ಯಮೂಲಫಲಾಶ್ರಯಾನ್ |
ತೇಭ್ಯೋ ದದೌ ತಪ್ತತಪಾ ವಾಸಂ ಚೈವಾಭ್ಯಕಲ್ಪಯತ್ || 2.54.18 ||

ಮೃಗಪಕ್ಷಿಭಿರಾಸೀನೋ ಮುನಿಭಿಶ್ಚ ಸಮಂತತಃ |
ರಾಮಮಾಗತಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸ್ವಾಗತೇನಾಗತಂ ಮುನಿಃ || 2.54.19 ||

ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತು ತಾಮರ್ಚಾಮುಪವಿಷ್ಟಂ ಸ ರಾಘವಂ |
ಭರದ್ವಾಜೋಽಬ್ರವೀದ್ ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಯುಕ್ತಮಿದಂ ತದಾ || 2.54.20 ||

ಚಿರಸ್ಯ ಖಲು ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಮುಪಾಗತಂ |
ಶ್ರುತಂ ತವ ಮಯಾ ಚೈವ ವಿವಾಸನಮಕಾರಣಂ || 2.54.21 ||

ಅವಕಾಶೋ ವಿವಿಕ್ತೋಽಯಂ ಮಹಾನದ್ಯೋಃ ಸಮಾಗಮೇ |
ಪುಣ್ಯಶ್ಚ ರಮಣೀಯಶ್ಚ ವಸತ್ತಿಹ ಭವಾನ್ ಸುಖಂ || 2.54.22 ||

ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ವಚನಂ ಭರದ್ವಾಜೇನ ರಾಘವಃ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಃ ಸರ್ವಹಿತೇ ರತಃ || 2.54.23 ||

ಭಗವನ್ನಿತ ಆಸನ್ನಃ ಪೌರಜಾನಪದೋ ಜನಃ |
ಸುದರ್ಶಮಿಹ ಮಾಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಮನ್ಯೇಹಮಿಮಮಾಶ್ರಮಂ || 2.54.24 ||

ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ವೈದೇಹೀಂ ಮಾಂ ಚಾಪಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೋ ಜನಃ |
ಅನೇನ ಕಾರಣೇನಾಹಮಿಹ ವಾಸಂ ನ ರೋಚಯೇ || 2.54.25 ||

ಏಕಾಂತೇ ಪಶ್ಯ ಭಗವನ್ನಾಶ್ರಮಸ್ಥಾನಮುತ್ತಮಂ |
ರಮತೇ ಯತ್ರ ವೈದೇಹೀ ಸುಖಾರ್ಹಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ || 2.54.26 ||

ಏತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಭರದ್ವಾಜೋ ಮಹಾಮುನಿಃ |
ರಾಘವಸ್ಯ ತು ತದ್ ವಾಕ್ಯಮರ್ಥಗ್ರಾಹಕಮಬ್ರವೀತ್ || 2.54.27 ||

ದಶಕ್ರೋಶ ಇತಸ್ತಾತ ಗಿರಿಯಸ್ಥಿನ್ ನಿವತ್ಸ್ಯಸಿ |
ಮಹರ್ಷಿಸೇವಿತಃ ಪುಣ್ಯಃ ಪರ್ವತಃ ಶುಭದರ್ಶನಃ || 2.54.28 ||

ಗೋಲಾಂಗುಲಾನುಚರಿತೋ ವಾನರಕ್ಷನಿಷೇವಿತಃ |
ಚಿತ್ರಕೂಟ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಗಂಧಮಾದನಸನ್ನಿಭಃ || 2.54.29 ||

ಯಾವತಾ ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ನರಃ ಶೃಂಗಾಣ್ಯವೇಕ್ಷತೇ |
ಕಲ್ಯಾಣಾನಿ ಸಮಾಧತ್ತೇ ನ ಪಾಪೇ ಕುರುತೇ ಮನಃ || 2.54.30 ||

ಋಷಯಸ್ತತ್ರ ಬಹವೋ ವಿಹೃತ್ಯ ಶರದಾಂ ಶತಂ |
ತಪಸಾ ದಿವಮಾರೂಢಾಃ ಕಪಾಲಶಿರಸಾ ಸಹ || 2.54.31 ||

ಪ್ರವಿವಿಕ್ತಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ತಂ ವಾಸಂ ಭವತಃ ಸುಖಂ |
ಇಹ ವಾ ವನವಾಸಾಯ ವಸ ರಾಮ ಮಯಾ ಸಹ || 2.54.32 ||

ಸ ರಾಮಂ ಸರ್ವಕಾಮೈಸ್ತಂ ಭರದ್ವಾಜಃ ಪ್ರಿಯಾತಿಥಿಂ |
ಸಭಾರ್ಯಂ ಸಹ ಚ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಪ್ರತಿಜಗ್ರಾಹ ಹರ್ಷಯನ್ || 2.54.33 ||

ತಸ್ಯ ಪ್ರಯಾಗೇ ರಾಮಸ್ಯ ತಂ ಮಹರ್ಷಿಮುಪೇಯುಷಃ |
ಪ್ರಪನ್ನಾ ರಜನೀ ಪುಣ್ಯಾ ಚಿತ್ರಾಃ ಕಥಯತಃ ಕಥಾಃ || 2.54.34 ||

ಸೀತಾತ್ಮತೀಯಃ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪರಿಶ್ರಾಂತಃ ಸುಖೋಚಿತಃ |
ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮೇ ರಮ್ಯೇ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಮವಸತ್ ಸುಖಂ || 2.54.35 ||

ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ತು ಶರ್ವರ್ಯಾಂ ಭರದ್ವಾಜಮುಪಾಗಮತ್ |
ಉವಾಚ ನರಶಾರ್ದೂಲೋ ಮುನಿಂ ಜ್ವಲಿತತೇಜಸಂ || 2.54.36 ||

ಶರ್ವರೀಂ ಭಗವನ್ನದ್ಯ ಸತ್ಯಶೀಲ ತವಾಶ್ರಮೇ |
ಉಷಿತಾಃ ಸ್ಮೋಹ ವಸತಿಮನುಜಾನಾತು ನೋ ಭವಾನ್ || 2.54.37 ||

ರಾತ್ರಾಂ ತು ತಸ್ಯಾಂ ವ್ಯುಷ್ಟಾಯಾಂ ಭರದ್ವಾಜೋಽಬ್ರವೀದಿದಂ |
ಮಧುಮೂಲಫಲೋಪೇತಂ ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಪ್ರಜೇತಿ ಹ || 2.54.38 ||

ವಾಸಮೌಪಯಿಕಂ ಮನ್ಯೇ ತವ ರಾಮ ಮಹಾಬಲ |
ನಾನಾನಗಗಣೋಪೇತಃ ಕಿನ್ನರೋರಗಸೇವಿತಃ || 2.54.39 ||

ಮಯೂರನಾದಾಭಿರತೋ ಗಜರಾಜನಿಷೇವಿತಃ |
ಗಮ್ಯತಾಂ ಭವತಾ ಶೈಲಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಃ ಸ ವಿಶ್ರುತಃ || 2.54.40 ||

ಪುಣ್ಯಶ್ಚ ರಮಣೀಯಶ್ಚ ಬಹುಮೂಲಫಲಾಯುತಃ |
ತತ್ರ ಕುಂಜರಯೂಥಾನಿ ಮೃಗಯೂಥಾನಿ ಚೈವ ಹಿ || 2.54.41 ||

ವಿಚರಂತಿ ವನಾಂತೇಷು ತಾನಿ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಸಿ ರಾಘವ |
ಸರಿತ್ಪ್ರಸ್ರವಣಪ್ರಸ್ಥಾನ್ ದರೀಕಂದರನಿರ್ಝರಾನ್ |
ಚರತಃ ಸೀತಯಾ ಸಾರ್ಧಂ ನಂದಿಷ್ಯತಿ ಮನಸ್ತವ || 2.54.42 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಟಕೋಯಷ್ಟಿಭಕೋಕಿಲಸ್ವನೈ -
ವಿನೋದಯಂತಂ ಚ ಸುಖಂ ಪರಂ ಶಿವಂ |
ಮೃಗೈಶ್ಚ ಮತ್ಪ್ರೇರ್ಬಹುಭಿಶ್ಚ ಕುಂಜರೈಃ
ಸುರಮ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ಸಮಾವಸಾಶ್ರಯಂ || 2.54.43 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಚತುಃಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ||